

Gerontologi och geriatrik

Gerontologi är läran om det normala fysiska, psykiska och sociala åldrandet och om de åldersrelaterade förändringar som sker hos människan från det att hon uppnått mogen ålder till dess att hon dör. Geriatrik definieras som läran om orsaker, symtom, diagnos och behandling av sjukdomar hos äldre. Ämnet gerontologi och geriatrik behandlar vård och omsorg om den äldre individen utifrån ett helhetsperspektiv.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet gerontologi och geriatrik ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om det normala åldrandet hos kvinnor och män och om den åldrande människans behov samt om samhällets attityder till åldrande.
2. Kunskaper om demens, andra äldrepsykiatriska och geriatrika tillstånd samt om läkemedelsanvändning hos äldre.
3. Förmåga att utföra vård- och omsorgsarbete, prevention, behandling och rehabilitering samt funktionsbevarande omsorg vid geriatrika och äldrepsykiatriska tillstånd.
4. Kunskaper om äldres och demenssjukas levnadsförhållanden och behov, förmåga att uppfatta, bedöma och åtgärda brister i dessa levnadsförhållanden samt att stödja individen för en ökad livskvalitet.
5. Kunskaper om kostens och måltidssituationens betydelse och om vikten av fysisk aktivitet vid åldrande och sjukdom samt förmåga att omsätta kunskaperna i praktik.
6. Förmåga att kommunicera med människor med geriatrika och äldrepsykiatriska tillstånd samt att använda språket som ett pedagogiskt redskap.
7. Förmåga att på ett etiskt, pedagogiskt och empatiskt sätt samarbeta med vårdtagare och närstående.
8. Kunskaper om frivilligorganisationers arbete och om lagar och andra bestämmelser inom vård och omsorg.

Kurser i ämnet

Gerontologi och geriatrik, 100 poäng, som bygger på kursen omvårdnad 1 och social omsorg 1.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Det normala fysiska, psykiska och sociala åldrandet.
- Vanliga sjukdomar vid åldrande, till exempel Parkinson, diabetes och stroke.
- Äldre multisjuka.
- Demenssjukdomens olika faser samt specifika hjälpbehov.
- Demenssjukdomar, utredning, bedömning av minnesfunktioner, intellektuella och motoriska funktioner.
- Äldrepsykiatriska och geriatrika tillstånd.
- Läkemedelsanvändning.
- Riskbedömning.

Bilaga 5

- Funktionsbevarande omsorg, omvårdnad och kognitiva hjälpmedel vid demenssjukdom och andra äldrepsykiatriska och geriatriska tillstånd.
- Rehabilitering, funktionsbevarande omsorg och fysisk aktivitet för äldres välbefinnande.
- Åldrande och sexualitet.
- Dokumentation och levnadsberättelse.
- Den åldrande människans behov ur ett socialt, kulturellt, mångkulturellt och existentiellt perspektiv för sinnesstimulans och livskvalitet.
- Äldres och demenssjukas kost, näringsbehov och nutrition samt måltidsmiljöns betydelse.
- Fysisk aktivitet.
- Prevention och säkerhet, till exempel hur man förebygger fallolyckor.
- Kommunikation i svårare samtal och som pedagogiskt verktyg.
- Etiskt, pedagogiskt och empatiskt bemötande för bibehållande av den äldres integritet, värdighet, autonomi och delaktighet.
- Samarbete med anhöriga för delaktighet samt närståendestöd, teamarbete och intresseorganisationer.